

Benvinguda contrarevolució

Xavier Antich i David Fernández dialoguen al CCCB sobre les lluites polítiques actuals

Foto: CCCB

De què parlem quan parlem de revolució? Té direcció la revolució? La revolució és conquerir el poder? La revolució pot ser transversal?

El combat del present (<http://www.cccb.org/ca/activitats/fitxa/el-combat-del-present/227421>), la tercera conferència del cicle *Revolució o resistència?* (<http://www.cccb.org/ca/marc/fitxa/revolucio-o-resistencia/227331>), amb motiu del centenari de la revolució russa, proposa un diàleg entre David Fernández, periodista, activista i exdiputat de la CUP, i Xavier Antich, filòsof i professor, en un moment que sembla més que idoni. Dilluns, quarts de sis de la tarda al CCCB (<http://www.cccb.org/ca/>). Mentre l'Audiència Nacional jutja Jordi Sánchez i Jordi Cuixart i Galícia crema, Vicenç Villatoro llança tot de preguntes i proposa un espai de reflexió.

De què parlem quan parlem de revolució?

Xavier Antich busca el significat d'una paraula polisèmica per saber de què estem parlant. Cita Thomas Kuhn: "La revolució és un episodi de desenvolupament no acumulatiu en el qual un antic paradigma és substituït, completament o en part, per un altre de nou i incompatible". Intentant acotar i tancar el focus, aposta per una segona definició: la revolució és un procés col·lectiu d'impugnació de l'*status-quo* que provoca un canvi de paradigma en tots els aspectes de la vida política, social, econòmica i cultural. És a dir, un punt de ruptura: un canvi de l'ordre vàlid fins

aleshores per un nou ordre no només polític -perquè si no, no és revolució-, sinó en tots els ordres de la vida, inclòs el mental i el cultural.

David Fernández, reprenent el motiu del cicle, parla de la revolució russa que, enmig de la Segona Guerra Mundial, va ser la revolució del segle XX, tot i que ara sigui discutible: "Hem vist que en les revolucions no hi ha home nou, no hi ha victòria final, no hi ha un final del conte. Tota la vida haurem d'estar regant les plantes, netejant vidres, cuidant les vides i cuidant-nos els uns als altres. El final és una fantasia irrealitzable".

La revolució és canvi, una radicalitat en el canvi i una acceleració en el canvi. La revolució té direcció? És irrellevant?

Fernández diu que les revolucions fins ara han sigut xenòfobes, neoliberals i patriarcals, aguditzant les contradiccions i les desigualtats. L'única revolució permanent és el capitalisme, que va contra tots els límits, que s'ho carrega tot. Això d'ara és una contrarevolució: es vol parar aquest deliri i embogiment en termes democràtics, ecològics, antipatriarcals i antimilitaristes. Walter Benjamin ja definia la revolució com un fre d'emergència. "Benvinguda sigui la contrarevolució, que va contra el règim general d'indiferència que és el capitalisme".

Antich, però, pregunta si l'autèntica revolució és l'estat actual del capitalisme. Si el que caracteritza la fase actual del capitalisme és un retrocés -un moviment que se sustenta en la retallada de llibertats en tots els àmbits-, no pot considerar-se revolucionari quan tot allò que defineix la revolució és l'aspiració a l'ampliació de llibertats i justícies. A més a més, Antich planteja que, tot i que la resistència és un element constitutiu de qualsevol moviment revolucionari, no només és caracteritzat per aquesta, sinó també per la capacitat creativa de constituir un ordre nou que invalidi el vell. No només per l'aspiració sinó també per la realització concreta de l'ampliació de llibertats, drets i justícies i la creació de nous espais més igualitaris.

La història i les revolucions no són lineals cap a un horitzó, que fins ara ha sigut el progrés. El progrés del segle XX ha sigut una màquina de trinxar entorns naturals i relacions personals. Antich torna al cicle planetari, aquesta idea d'avançar, reavaluar i la necessitat de refundació constant. Les revolucions tenen un caràcter inexorable: més enllà del control i participació dels individus, són de caràcter inevitable: s'hi sumen multituds i no hi ha marxa enrere. "Ara tornarem a abans del 2010. Doncs, escolti'm: no. Ara som al 2017". Fernández s'hi afegeix: "Per molt foscos o negres que hagin sigut determinats temps, el desig de llibertat humana sempre torna".

L'objectiu de la revolució és conquerir el poder? Hi ha revolució al marge de la idea de poder?

"Des d'una cultura llibertària i de crítica a tot poder constituït, la Barcelona alternativa vol transformar la realitat. I això no implica prendre el poder", diu Fernández. Esmenta Howard Zinn: "No hi ha més territori alliberat que la nostra vida quotidiana, no hi ha més combat pel futur que el present, i en cada gest ens la juguem", així com Raül Zibechi -"el poder com més distribuït millor" i Galeano: "Som el que fem per canviar el que som", però entenent-lo des de la col·lectivitat i no des de l'individualisme nihilista.

Xavier Antich posa el punt de mira en la confusió entre poder i força. No és tant el fet d'ocupar les institucions des d'on s'exerceix el poder, sinó en la consciència que el poder és allò que s'exerceix en un procés revolucionari. Cita Hannah Arendt: "El poder només apareixerà allà on els humans es reuneixen amb el propòsit de realitzar alguna cosa en comú i desapareixerà quan els humans es dispersin o se separin". Per això és tant o més important el període prerevolucionari, on el nou ordre ja està substituint el vell.

I això es pot resumir en tres paraules, diu Fernández: u d'octubre. Un dia en què la Generalitat va actuar com a *hacker*, desafiant el propi Estat, i els antisistema van garantir el sistema. Aquest moviment és doblement transversal. "Estem plens de contradiccions", diu Fernández després

de donar suport a Traperó. Però la revolució catalana és orgànica i popular, democràtica, pacífica i no-violenta, i així -apunta Antich- "se sosté a cada pas com a innegociable". No hi ha marxa enrere.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=bIPq5YW490Q>